

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Мая Георгиева Иванова
ръководител на катедра „Туризъм“
към Висше Училище по Мениджмънт, гр. Варна,
и член на научното жури за защита на докторска дисертация,
определено със Заповед РД 38-573/03.12.2020г. на
Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“

Относно: Дисертационен труд на тема: **“Социално-икономическа оценка на уязвимостта и възможностите за устойчива адаптация на ски туризма към климатичните промени на примера на к.к. Пампорово”** за придобиване на образователна и научна степен **“доктор”** по

Професионално направление: 4.4. Науки за земята, (Научна специалност: „География на рекреацията и туризма“)

Докторант: Сия Димитрова Чолакова

Научен ръководител: Доц. Д-р Елка Димитрова Дограмаджиева

1. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд на тема: **“Социално-икономическа оценка на уязвимостта и възможностите за устойчива адаптация на ски туризма към климатичните промени на примера на к.к. Пампорово”** е с обем 259 страници, решени в 7 глави, с използването на 236 академични източника. Основният текст съдържа 63 таблици и 37 фигури, а приложенията са 19. Разработката включва солидна теоретична основа (Глава 1), която поставя контекста на предмета и обекта на изследването, както и анализира съществуващи проучвания в областта на климатичните промени. Специално внимание е отделено на к.к. Пампорово с подробно описание на историческото му развитие и основните показатели като водещ ски курорт (Глава 2). Следвайки модела си за оценка на уязвимостта, както и съществуващите научни рамки, докторантът прецизно анализира физическите, социалните, икономическите и политическите фактори,

определящи уязвимостта и способността за адаптация на курорта към климатичните промени (Глави 3, 4, 5 и 6). Във финалната Глава 7 цялостната обобщена оценка от предходните глави кулминира в добре структуриран ситуационен анализ, който служи като отправна точка за възможните мерки и стратегии за адаптация. Особена стойност притежава емпиричното изследване, което използва смесен подход и обхваща всички заинтересовани страни, като по този начин предоставя обективна оценка на изследваната проблематика, а също така валидност и надеждност на цялото проучване. Докторантката представя резултатите по нетрадиционен начин, който обаче не намалява стойността на направения анализ и изводи.

Силни страни на дисертационния труд

- Изключително актуална тема – климатичните промени, влиянието им върху ски туризма и стратегиите за бъдещо развитие, които са от значение за по-устойчивото бъдеще на планинските курорти
- Изобилна вторична информация по темата – похвални са усилията на докторантката за събирането, систематизирането, анализа и извеждането на извода
- Много добро емпирично изследване – предоставянето на гледните точки на всички заинтересовани лица обуславя валидността на целия труд, както и силната му практическа приложимост
- Задълбочен анализ, добър стил на писане

2. Научни приноси на дисертационния труд

- ✓ Разработен е собствен модел за оценка на уязвимостта, способността за адаптация и разработване на стратегия за устойчива адаптация към климатичните промени на произволна туристическа дестинация.
- ✓ Предложеният модел е приложен в контекста на конкретен сектор и реална дестинация, като са отчетени елементите от методиката, които могат да бъдат подобрявани в бъдещи проучвания.

- ✓ За първи път в България е осъществено проучване на възприятията на заинтересованите страни в ски туризма по отношение на климатичните промени.
- ✓ Направен е цялостен анализ на състоянието на туризма в к.к. Пампорово и са очертани мерки за адаптация на курорта към климатичните промени.

3. Публикации

Чолакова, С. (2017), Климатичните промени и туризмът като област на научни изследвания: обобщение на чуждия опит, Сборник доклади от международна студентско-докторантска научна конференция „Възможности за развитие на туризма и успешни практики”. Университетско издателство „Св. Св. Кирил и Методий”, В. Търново

Cholakova, S., Dogramadjieva, E. (2019), Climate change and ski industry in Pamporovo resort, Bulgaria: an exploratory study of the tourists' perceptions, European Journal of Tourism Research, 22, 166-192.

4. Представяне и постижения на докторанта

Сия Чолакова е завършила бакалавърската си степен в УНСС, специалност „Счетоводство и контрол“, последвана от магистърска степен в същата област. Изключително интересна е втората ѝ магистратура – „Отговорен туризъм“, в Leeds Beckett University, Leeds, United Kingdom, пряко свързана с директното ѝ участие в туристическия бизнес. Активното участие на докторантката като основател и управител на компания за еко туризъм Balkan Trek ѝ дава допълнителен поглед и висока компетентност за разглежданата тематика.

Сия Димитрова Чолакова в зачислена като редовен докторант към катедра „География на Туризма“ със Заповед РД 20-316/10.02.2017г. на Ректора на СУ „Св. Климент Охридски“, и отчислена съответно със Заповед РД 20-443/11.02.2020г.

Представените от докторанта документи са в съответствие с изискванията на ЗАРСРБ, Правилника за прилагането му и Правилника за развитие на академичния състав на СУ „Св. Климент Охридски“.

5. Критични бележки и препоръки

Както бе отбелязано по-горе дисертационният труд третира изключително актуален проблем и докторантката е показала задълбочени теоретични и практико-приложни познания. Все пак си позволявам да отбележа някои критични бележки, както и да отправя препоръки с оглед бъдещото ѝ развитие в академичната сфера и конкретно в тази област:

✓ При представянето на резултатите от емпиричните изследвания по нов начин да се предоставя по-структурирана обосновка с акцент върху конкретните изводи от направения анализ, с по-малък дял на чистото описание на резултатите. Освен това, обединяването на целия емпиричен материал позволява по-непосредствено сравнение на отделните респондентски групи, а оттам и възможност за преки изводи и по-задълбочен анализ

✓ Разглеждането на социално-икономическите аспекти на уязвимостта на курорта неминуемо изисква по-силно ориентиран бизнес подход, но в тясно съчетание с географско-климатичните дейности. В този смисъл препоръчвам да се доразшири проучването сред представители на още компании, предлагащи туристически услуги, както и с представители на ДМО (организации за управление на дестинации), в този случай Министерство на туризма, браншови организации, представители на общини от региона и др.

5. Заключение

Докторант Сия Димитрова Чолакова е покрила всички изисквания, посочени в Закона за развитието на академичния състав в Република България за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ в направление 4.4. Науки за земята, което ми дава основание да препоръчам на научното жури да гласува утвърдително.

Варна

С уважение:

08.02.2021

доц. д-р Мая Иванова